

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 132/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ulkomailla asuvien suomalaislasten etäopetuksen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaan/kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 132/2026 vp:

Miten hallitus aikoo turvata ulkomailla asuvien suomalaislasten etäopetuksen aseman, rahoituksen ja saatavuuden?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansainväliset sopimukset, kuten YK:n lapsen oikeuksien sopimus ja YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevat sopimukset turvaavat oikeuden maksuttomaan perusopetukseen. Perustuslain (731/1999) 16 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään lailla.

Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n mukaan oppivelvollisia. Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaan kunta on Suomessa velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta. Oppilaan muuttaessa ulkomaille oikeus käydä suomalaista peruskoulua katkeaa ulkomailla oleskelun ajaksi. Ulkomailla asumisen aikana lapsen oppivelvollisuuden suorittaminen tapahtuu paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Huoltajan on selvitettävä, onko maassa ns. koulupakko vai voiko oppivelvollisuutta suorittaa myös muuten.

Ulkomailla toimii neljä suomalaista peruskoulua, joilla on valtioneuvoston myöntämä perusopetuksen järjestämislupa. Kouluissa opiskellaan suomalaisen opetussuunnitelman mukaisesti. Nämä koulut sijaitsevat Virossa, Venäjällä ja Espanjassa.

Ulkomailla asumisen aikana lapsi tai nuori voi käydä ulkomailla toimivaa suomalaista peruskoulua, paikallista koulua, kansainvälistä koulua tai Eurooppa-koulua. Useimmiten vaihtoehtona on koulunkäynti paikallisessa koulussa. Myös kansainvälisten sopimusten ja perustuslain tarkoittama oikeus saada maksutonta perusopetusta tarkoittaa oikeutta saada perusopetusta paikallisen lainsäädännön mukaisesti.

Koska Kansanvalistusseuran ylläpitämillä nettiperuskouluille on kysyntää joko niin, että ulkomailla asuvat oppilaat suorittavat koko perusopetuksen oppimäärän tai sitten niin,

että oppilaat täydentävät paikallisen koulun opetusta suorittamalla opintoja esimerkiksi suomen ja ruotsin kielissä, on valtio myöntänyt vuosittain Kansanvalistusseuralle valtionapua koulujen ylläpitoon. Vuonna 2026 valtionavustus on yhteensä 398 000 euroa. Eduskunta on pitänyt etäkoulu Kulkurin rahoitusta tärkeänä, koska sillä sen tarjoama perusopetusikäisille lapsille tarkoitettu verkkokoulu on saavutettavissa kaikkialla maailmassa.

Etäkoulu Kulkurin rahoitus on valtion talousarviossa avustusmomentilla 29.01.31. Kulkurin oppilaat voivat suorittaa perusopetuksen oppimäärän osittain tai kokonaan erityisessä tutkinnossa, jonka ottaa vastaan Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu. Etäkoulu Kulkurin opetus on oppilaille maksullista.

Perusopetusta kuten muitakin peruspalveluita järjestetään lähtökohtaisesti Suomessa asuville henkilöille. Valtiontalouden haasteista huolimatta Etäkoulu kulkurin rahoitukseen on ainakin tällä hetkellä varattu rahoitusta valtion julkisen talouden suunnitelmassa.

Helsingissä 24.4.2026

Opetusministeri Anders Adlercreutz